B 17 LIITE: RISKIPERUSTEINEN ARVIOINTI (22.4.2009)

(OPAS RAHANPESUN JA TERRORISMIN RAHOITTAMISEN ESTÄMISESTÄ (27.2.2009)

Asianajajalla / asianajotoimistolla tulee olla rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen riskienhallintaa koskevat, ilmoitusvelvollisen toiminnan luonteeseen ja laajuuteen nähden riittävät menetelmät. Asianajajan on mitoitettava asiakkaan tuntemisvelvollisuutta koskevien toimien laajuus riskiperusteiseen arviointiin, jossa arvioidaan toimialaan, palveluihin, asiakkaisiin ja näiden liiketoimintaan ja -toimiin liittyvät rahanpesun tai terrorismin rahoittamisen riskit.

Ilmoitusvelvollisten tulee identifioida korkeamman riskin omaavat asiakkaat, tuotteet ja palvelut. Suurempien riskiluokkien osalta tuntemisvelvollisuuden täyttäminen edellyttää ilmoitusvelvolliselta tehostettuja toimia. Tilanteissa, joissa rahanpesun tai terrorismin rahoittamisen riski on pieni tai joissa esimerkiksi asiakkaan tai edunsaajan henkilöllisyyttä koskevat tiedot ovat yleisesti saatavilla tai joissa riittävä tarkastus toteutetaan muiden järjestelmien puitteissa, asianajaja voisi noudattaa yksinkertaisempia toimenpiteitä.

Rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämistä koskevan Asianajajaliiton oppaan valmistellut työryhmä on laatinut yksinkertaisen mallin, joka voidaan pienemmissä asianajotoimistoissa, lähinnä yhden asianajajan toimistoissa, hyväksyä laissa tarkoitetuksi riskiperusteiseksi arvioinniksi. Tässä mallissa asianajajan/asianajotoimiston on oheista riskimatriisimallia hyväksikäyttäen arvioitava kuhunkin liiketoimintaan liittyvä rahanpesun tai terrorismin rahoittamisen riski asiakkaan ja vastapuolen oikeudellisen statuksen, toteutettavan liiketoimen luonteen ja liiketoimen maantieteellisen liittymän perusteella.

Riskimatriisin soveltamista koskeva kuvio osoittaa, että mitä suuremmaksi liiketoimeen liittyvä rahanpesun tai terrorismin rahoittamisen riski on arvioitu, sen tehokkaampaa asiakkaan tunnistamisen ja tuntemisen on oltava.